

TỊNH ĐỘ ĐẠI KINH GIẢI DIỄN NGHĨA

Tập 47

Chủ giảng: Lão pháp sư Tịnh Không

Thời gian: Ngày 22 tháng 05 năm 2010

Địa điểm: Tịnh tông học viện Úc Châu

Viết dịch: Ban biên dịch Pháp Âm Tuyên Lưu

Chư vị pháp sư, chư vị đồng học, xin mời ngồi. Mời xem Đại Thừa Vô Lượng Thọ Kinh Giải, trang 50, dòng thứ 5 từ dưới lên, bắt đầu xem từ câu sau cùng, chúng ta đọc kinh văn:

“Than ôi, phàm phu đều lên ngôi Bồ xứ là điều chẳng thể nghĩ bàn, chẳng thể lường nổi. Tông chỉ của kinh Hoa Nghiêm tuy ở nơi kinh này, nhưng xưa nay trong thiên hạ, ít người tin, lắm kẻ ngờ. Lời càng nhiều, nghĩa càng tối, tôi chỉ còn cách mổ tim vấy máu để giải bày mà thôi!” Mấy câu này là lời của đại sư Ngẫu Ích. Phật giáo suy vi, có thể nói từ cuối thời nhà Minh đã có hiện tượng suy thoái, may mắn có hai vị đại sư là Liên Trì và Ngẫu Ích xuất hiện, các ngài đã phục hưng Phật giáo, nên đầu thời nhà Thanh mới có sự hưng thịnh như vậy. Ở đây đại sư nói hai câu rất quan trọng, xưa nay trong thiên hạ, người tin thì ít, người hoài nghi thì nhiều, đây là do nguyên nhân gì? Người thật sự tu học ít, người có thể giảng giải Phật pháp một cách rõ ràng sáng tỏ không có, tương suy từ đây mà ra. Hiện nay có thể nói là đã suy đến chỗ cùng cực, trước đây tuy không có nhiều người giảng, nhưng vẫn có người giảng, vẫn có người tu, song không nhiều bằng thời Tùy Đường, thời Tùy Đường là thời đại hoàng kim của Phật giáo Trung Quốc, hưng thịnh hơn thời chúng ta hiện nay nhiều. Ngày nay người tu hành rất ít thấy, chắc là có, nhưng họ ở trong núi sâu không chịu ra, người giảng lại càng ít, khiến mọi người trong xã hội đối với Phật giáo sanh ra nghi hoặc rất lớn. Khi chúng tôi còn trẻ cũng không ngoại lệ, cũng bị điều này tiêm nhiễm, thường cho rằng Phật pháp là tôn giáo, tôn giáo đều là mê tín. Sự hiểu lầm này có ảnh hưởng rất sâu đối với chúng ta, làm chúng ta không muốn tiếp xúc với Phật pháp, đây là sự thật. Khi đó nếu tôi không học triết học với tiên sinh Phương Đông Mỹ thì tôi sẽ không có duyên với Phật, vĩnh viễn đoạn tuyệt. Tôi học triết học với thầy Phương, thầy dạy cho tôi một bộ khái luận triết học, nhân duyên rất thù thắng, môn học cuối cùng lại là triết học kinh Phật. Lúc đó tôi hết sức kinh ngạc, Phật giáo là đa thần giáo, trong

tôn giáo thì đa thần giáo thuộc về tôn giáo cấp thấp, tôn giáo cao cấp chỉ có một chân thần. Trong Phật giáo cái gì cũng lay, cho nên nó thuộc về đa thần giáo, phiếm thần giáo, kiểu như là những người nào chưa được khai hóa, lạc hậu mới tin phụng những thứ này. Tôi nói với thầy Phương: “Phật giáo làm gì có triết học?” Thầy nói: “Anh còn trẻ, anh không hiểu đâu, Thích-ca Mâu-ni Phật là nhà triết học vĩ đại nhất trên thế giới, triết học trong kinh Phật là triết học đỉnh cao trên toàn thế giới, học Phật là sự hưởng thụ cao nhất của đời người”. Nhân duyên tôi tiếp xúc với Phật giáo là từ đây, tôi tin tưởng thầy.

Những năm cuối đời của thầy, ít nhất là 25 năm, những tiết học trong trường thầy đều giảng kinh Phật, thầy dạy ở trường đại học Đài Loan, mở ra một môn học lớn, “Phật học Ngụy Tấn”, “Phật học Tùy Đường”, “Phật học Đại thừa”. Sau khi thầy nghỉ hưu ở đại học Đài Loan, đại học Phụ Nhân là trường học giáo hội, đã mời thầy giảng dạy lớp tiến sĩ, thầy giảng triết học Hoa Nghiêm. Khi đó tôi tính thử, đại khái vào những năm cuối đời, thầy mất năm 79 tuổi, 25 năm cuối đời ở trong trường thầy đều giảng kinh Phật. Thầy mất quá sớm, nếu thầy ở lại thêm 5 năm nữa thì đối với Phật học Đài loan và Phật học trên toàn thế giới, thầy sẽ có tầm ảnh hưởng nhất định, thầy quả là bậc thầy lớn của một thế hệ. Phật học rốt cuộc là giảng những gì? Chúng tôi dùng một câu để nói, Thích-ca Mâu-ni Phật 49 năm giảng kinh thuyết pháp, ngài đã giảng những gì? Chân tướng của vũ trụ nhân sinh, ngài giảng thấu triệt, giảng rõ ràng, lời của thầy Phương nói không hề khoa trương một chút nào. Chúng tôi đã học cùng nhau 59 năm, từ khi thầy Phương dạy tôi đến nay là 59 năm, trong 59 năm này, chúng tôi đối với môn học thuật này miệt mài không bỏ, chứng thực được nó thật sự là triết học cao cấp, không những là triết học cao cấp, mà còn là khoa học cao cấp. Ngày nay những vấn đề mà triết học và khoa học không giải quyết được đều ở trong kinh Phật, vô cùng đáng tiếc rằng giới học thuật xem Phật giáo là tôn giáo, là mê tín, nên họ không tiếp xúc với nó, đây là sự tổn thất rất lớn. Những nhà triết học, nhà khoa học vĩ đại trên thế giới rất thông minh, nếu họ có thể tiếp xúc với Phật pháp thì việc nghiên cứu học thuật của họ sẽ có sự nâng cao rất lớn. Sự tồn tại của bóng tối này đã khiến mọi người sanh lòng hoài nghi không dám tiếp xúc, nói theo Phật pháp thì đây là không có phước báo, họ không có phước báo, chúng sanh không có phước báo.

Hôm qua tôi giảng đến đoạn kinh này, vì rất nhiều đồng học đều từ nơi khác đến, học Phật cũng bao nhiêu năm rồi, thường gặp phải một số vấn đề, những vấn

đề này là những vấn đề rất phổ biến, song rất quan trọng. Cho nên chúng tôi đã thêm vào một đoạn “sáu điều nêu rõ ý kinh”, đây là do Thích-ca Mâu-ni Phật nói, cũng là giúp chúng ta giải quyết những vấn đề hiện nay. Giảng về sáu việc, sáu điều này có thể giải đáp đại ý kinh điển mà đức Phật đã nói, kinh Phật đã nói những gì? Ở đây nói rất kỹ, không phải là một câu, nếu nói một câu thì đó chính là chân tướng của vũ trụ nhân sinh. Trong sáu điều này, điều thứ nhất là chánh đạo, chánh đạo chính là nói về chân tướng của vũ trụ nhân sinh, Phật pháp chia nó ra làm sáu chữ rất đơn giản, để nói rõ về sự việc này. Sáu chữ này, thứ nhất là tánh, thứ hai là tướng, tánh tướng. Tánh chính là bản thể mà trong triết học nói đến, vũ trụ từ đâu mà có, vạn vật từ đâu mà có, đều có nguồn gốc, nguồn gốc đó chính là tánh, trong Phật pháp gọi là tự tánh, pháp tánh, chính là ý này; tướng là hiện tượng, hiện tượng vật chất, hiện tượng tinh thần, hiện tượng tự nhiên, đều bao gồm hết trong đó. Đây là tánh tướng, đây là một cặp. Cặp thứ hai là sự lý. Lý là đạo lý, đạo lý gì phát sinh ra những sự việc này, sự thì có trăm công ngàn việc, vô lượng vô biên, sự không rời lý, lý không rời sự. Giống như hiện nay, trong số các đồng học, rất nhiều người sức khỏe không tốt, rất nhiều bệnh, đây là sự; vì sao bạn bị bệnh? Đó chính là lý, khi hiểu rõ lý rồi thì bệnh rất dễ chữa. Ngày nay địa cầu này có vấn đề, tai nạn dòn dập, đây là sự; vì sao địa cầu này có nhiều tai nạn như vậy? Đó chính là lý, hiểu rõ lý rồi, nếu muốn địa cầu này khôi phục lại bình thường cũng không phải là việc khó. Cho nên, các nhà khoa học báo cáo, mấy ngày trước chúng tôi xem thấy thông tin của Liên Hợp Quốc, họ không kiêng kỵ gì, đều nêu ra vấn đề nghiêm trọng này. Nêu ra sự, nhưng họ không nói rõ về lý, nếu nói rõ về lý thì đối với sự chúng ta sẽ có phương pháp ứng phó. Có thể hóa giải tai nạn hay không? Có thể; có thể chữa khỏi bệnh tật hay không? Được, chắc chắn được! Cặp thứ ba chính là nhân quả, có nhân chắc chắn có quả, có quả chắc chắn có nhân, đây là nói tổng quát. Hôm qua chúng ta xem đến chánh đạo, đây là nói về tánh tướng, thiện quyền là nói về sự lý, nói đến tận cùng là nói về nhân quả. Ba điều sau là nói làm thế nào dẫn dắt chúng sanh có thể tiếp nhận giáo dục của đức Phật, có sự khuyến dẫn, sau đó nói về phước đức cho họ. Phước đức là con người, không phân biệt quốc gia, không phân biệt chủng tộc, không phân biệt tôn giáo, bạn hỏi họ: “Anh có muốn phát tài không?” Ai ai cũng muốn, điều này không phân biệt bất kỳ giai cấp nào, họ đều muốn giàu có. Có muốn thông minh trí tuệ không? Có muốn mạnh khỏe sống lâu không? Ba thứ này chắc chắn mọi người đều muốn. Phật dạy bạn làm thế nào có thể được giàu có, thông minh, khỏe mạnh sống lâu, ở đây dạy chúng sanh học tập sáu ba-la-mật, sáu

ba-la-mật có thể giúp bạn đạt được tất cả điều này. Trong đó nói về bổ thí, trì giới, nhĩn nhục, tinh tấn, thiền định, bát-nhã, bạn thật sự tu được sáu điều này thì bạn nhất định đạt được phước đức viên mãn.

Cuối cùng là nói về giới luật, nói về giới cấm, điều này rất quan trọng. Điều này nghĩa là gì? Là cuộc sống của cá nhân bạn có quy luật, người Trung Quốc nói “nhà có gia quy, nước có quốc pháp”. Gia quy của người Trung Quốc chính là Đệ Tử Quy, nhưng phải biết rằng nhà mà người Trung Quốc nói đến là đại gia đình. Đại gia đình đại khái đã duy trì được đến năm Dân Quốc thứ hai mươi mấy, trước chiến tranh vẫn còn không ít đại gia đình, sau 8 năm chiến tranh thì đại gia đình không còn nữa. Thông thường trong đại gia đình thì 5-6 thế hệ không ra ở riêng, là sống cùng nhau, bạn rất dễ thấy ở nông thôn Trung Quốc, đây là thôn Vương, kia là thôn Trương, họ là người một nhà, một thôn là người một nhà. Nhân khẩu ít thì đại khái cũng gần 200 người, gia đình thông thường thì có khoảng 300 người, gia đình hưng vượng thì có 6-700 người, nếu không có quy củ thì chẳng phải sẽ loạn hết sao? Cho nên gia quy vô cùng quan trọng. Trong gia đình có gia đạo, có gia quy, có gia học, có gia nghiệp, đây là một đoàn thể xã hội, là tổ chức nền tảng của quốc gia. Cho nên người Trung Quốc nói tề gia, trị quốc, bình thiên hạ, một gia đình trị tốt rồi thì quốc thái dân an, những đứa trẻ trong nhà đều được dạy rất tốt, hiểu lý giữ pháp, mọi người là người tốt, mọi việc là việc tốt. Cho nên tôi thường nói, Trung Quốc ngày xưa, trong các ngành các nghề, nghề nghiệp nào được mọi người hâm mộ nhất, hướng đến nhất? Chính là đi học rồi làm quan. Bạn xem làm quan thì có địa vị rất cao trong xã hội, cũng có thu nhập rất tốt, nhàn rồi, không có việc gì làm; không có vụ án để giải quyết, một tháng có 1-2 vụ án là giỏi lắm rồi. Vì sao vậy? Bởi lão bá tánh đều tốt, con người không làm việc xấu, gia đình khéo dạy, mọi người đều tuân thủ Đệ Tử Quy, đều là người tốt. Chúng ta thấy cổ nhân, phần Tập trong Tứ Khố Toàn Thư, những tác phẩm văn học này phần lớn đều do người làm quan viết, họ không có việc gì làm, mỗi ngày ở nhà đọc sách, viết văn, làm thơ. Không như hiện nay, hiện nay làm quan là vất vả nhất, đúng thật là điên đảo, vì sao vậy? Vì ngày nay không còn nhà, không có người dạy, trên thực tế thì vẫn có người dạy, ai dạy vậy? Tivi dạy, Internet dạy, dạy những gì? Dạy bạo lực sắc tình, giết trộm dâm dối, xã hội loạn hết rồi, cho nên người làm quan rất vất vả. Đây chính là nói đến tầm quan trọng của giáo dục, quan trọng hơn tất cả. Cho nên, Phật nói giới cấm chính là quy củ, quy phạm trong cuộc sống, mọi người đều tuân thủ thì thế giới hòa bình, xã hội an định, an cư lạc nghiệp, mới thật sự là hạnh phúc mỹ mãn.

Ở đây nói rất cụ thể, chính là bạn tu phước thể nào, bạn làm sao tích đức? Tu phước tích đức trong Phật pháp chính là sáu đề mục tu hành của Bồ-tát. Tu những đề mục này bằng cách nào? Hôm nay chúng ta ở đây có thể học một chút. Trong kinh Phật có “sáu việc thành tựu”, sáu việc để thành tựu Bồ-tát, đây là sáu đề mục để tu học, điều này rất quan trọng. Đoạn văn này ở trong Trang Nghiêm Luận, *“luận nói: “Bồ-tát vì thành tựu lục độ mà quyết định phải làm sáu việc”*, bạn muốn thành tựu lục độ, chính là sáu khoa mục tu học của Bồ-tát, bạn muốn học tốt sáu khoa mục này thì bạn nhất định phải làm sáu việc này. Việc thứ nhất là cúng dường, *“cúng dường là vì thành tựu đàn độ, cho nên đề xướng cúng dường, nếu không trường thời cúng dường tam bảo thì đàn độ không viên mãn”*. Đàn là đàn-na, là tiếng Ấn Độ, dịch thành nghĩa Trung Quốc là bố thí, đây chính là điều thứ nhất bố thí ba-la-mật. Bố thí, nhưng ở đây Phật không nói là bố thí, mà nói là cúng dường, tức là dùng tâm cung kính chân thành nhất để hành bố thí thì gọi là cúng dường. Bồ-tát Phổ Hiền dạy chúng ta rộng tu cúng dường, cho nên trong giáo pháp Đại thừa thường nói, Bồ-tát không tu hạnh Phổ Hiền thì chắc chắn không thể thành tựu Phật đạo viên mãn. Thành tựu Phật đạo viên mãn, quan trọng nhất là phải tu mười nguyện Phổ Hiền, điều thứ nhất trong mười nguyện là lễ kính, thứ hai là tán thán, điều này phải học. Con người qua lại với nhau thì lễ phép rất quan trọng, hành lễ cúi mình 90 độ thì người nào cũng hoan hỷ. Khiêm hạ, tôn trọng người khác, tán thán người khác thì duyên của bạn với mọi người sẽ tốt, bắt đầu làm từ đây, Đệ Tử Quy cũng dạy người học tập như thế. Kế tiếp là gì? Kế tiếp là cúng dường, người Trung Quốc chúng ta từ xưa đến nay hiểu được, từ triều Hán, Phật giáo được truyền từ triều Hán, sau khi truyền đến thì đế vương Trung Quốc đã tiếp nhận, không những tiếp nhận mà còn hết lòng thúc đẩy, chính là thúc đẩy nền giáo dục của đức Phật. Phải biết rằng Phật pháp không phải là tôn giáo, Phật giáo biến thành tôn giáo có lẽ là sau thời Gia Khánh, vì trong thời Càn Long Phật giáo vẫn chưa là tôn giáo, vẫn là giáo dục. Thật sự biến thành tôn giáo có lẽ là vào thời thái hậu Từ Hy, khi bà chấp chính đã phế trừ việc dạy học trong cung đình. Bà thật sự mê tín, làm việc cầu cơ, qua lại với quỷ thần, đây là sở thích của bà, trên làm dưới noi theo, cho nên Phật giáo vĩnh viễn không thể chấn hưng trở lại. Lịch sử này không lâu, nhất định phải nhận rõ bộ mặt thật của Phật giáo, Nho Thích Đạo đều là học thuật.

Lễ kính, tán thán, kế đến là cúng dường, người Trung Quốc nói “lễ nhiều người không trách”. Cúng dường trong cuộc sống thường ngày, sự qua lại giữa người với người, đây chính là tặng lễ vật. Cho nên phải biết rằng tặng lễ vật là

thuộc về cúng dường, thuộc về bố thí tài, tình cảm giữa người với người được kiến lập từ đây. Tổ tiên của Trung Quốc dạy chúng ta như vậy, khi Phật giáo truyền vào Trung Quốc, Phật cũng dạy chúng ta như vậy. Hơn nữa, gốc rễ giáo học của Phật giáo và gốc rễ của văn hóa truyền thống Trung Quốc là hoàn toàn tương đồng, rễ là gì? Rễ là hiếu dưỡng cha mẹ. Bạn xem tịnh nghiệp tam phước, đây là nói học Phật, có ba môn bắt buộc phải học, có ba điều. Tông phái trong nhà Phật rất nhiều, ở Trung Quốc có 10 tông, về phái thì càng nhiều hơn, pháp môn chính là phương pháp, là đường vào, có tám vạn bốn ngàn, đều phải tuân thủ nguyên tắc này, nguyên tắc này là căn bản của căn bản, “hiếu dưỡng cha mẹ, phụng sự sư trưởng” là rễ. Cho nên, khi đạo Phật truyền vào Trung Quốc, người Trung Quốc lập tức tiếp nhận, vì cùng một nền tảng, cùng một lý niệm với văn hóa Trung Quốc, quá khó được. Kế đến là “từ tâm không giết”, đại từ đại bi, tuyệt đối không tổn hại tất cả chúng sanh, “tu thập thiện nghiệp”. Từ gốc rễ này mà kiến lập, hoàn toàn tương đồng với văn hóa truyền thống Trung Quốc. Trước đây vào thập niên 70, tiến sĩ Toynbee nói rất hay, ông tán thán người Trung Quốc có trí tuệ, tâm lượng rộng lớn, có thể tiếp nhận nền văn hóa khác biệt. Phật giáo từ Ấn Độ truyền đến, không giống với văn hóa Trung Quốc, nhưng khi truyền vào Trung Quốc, người Trung Quốc nhiệt liệt hoan nghênh, học tập nó, Phật pháp đã làm phong phú nền văn hóa truyền thống Trung Quốc, những lời này nói rất có lý. Cho nên ngày nay chúng tôi đề xướng đa nguyên văn hóa, phải đoàn kết, phải hợp tác, phải học tập lẫn nhau. Sự việc này chúng tôi đã làm mười mấy năm, bắt đầu làm từ năm 1999, hiện nay cách nghĩ, cách làm và kinh nghiệm của chúng tôi dần dần đi đến giai đoạn chín muồi. Cho nên, học viện của chúng tôi từ cuối năm nay bắt đầu chính thức học tập điển tịch và kinh điển của các tôn giáo, hết lòng học tập. Mục đích là gì? Làm phong phú nội dung kinh giáo của chúng ta, hấp thu những tinh hoa trong kinh điển của các tôn giáo để bồi đắp chính mình, nâng cao cảnh giới của chính mình. Kiến thức không thể hạn hẹp, mỗi một nhà đều có cái hay của nó, đều có chỗ đặc sắc tuyệt vời của nó, chúng ta cố gắng hấp thu, thành tựu đức hạnh của chính mình, thành tựu trí tuệ của chính mình, đây là lý do chúng tôi mở ra việc học tập đa nguyên văn hóa kinh điển của các tôn giáo.

Câu tiếp theo, chúng ta phải nhìn thoáng, không được chấp chặt vào câu chữ, “nếu không trường thời cúng dường tam bảo”, chính là câu này. Trường thời thì dễ hiểu, nhưng tam bảo là gì? Tam bảo là Phật, pháp, tăng, nếu bạn không hiểu thì bạn sẽ nói đây là mê tín. Ý nghĩa thật sự của tam bảo là gì? Phật là giác ngộ, chính là

trong kinh Vô Lượng Thọ nói thanh tịnh bình đẳng giác, Phật là giác, pháp là bình đẳng, tăng là thanh tịnh, giác chánh tịnh. Nếu chúng ta hiểu được trường thời cúng dường giác chánh tịnh, đối với bậc giác ngộ chúng ta phải cúng dường họ, dùng điều gì để cúng dường? Y giáo tu hành để cúng dường, không phải dùng tài vật, không phải dùng tiền bạc. Năm xưa Thích-ca Mâu-ni Phật còn tại thế, ngài đã làm gương cho chúng ta thấy. Cả đời ngài dạy học, 30 tuổi thì tu học thành tựu, người Trung Quốc nói “ba mươi tuổi vững vàng”, Thích-ca Mâu-ni Phật ba mươi tuổi vững vàng, Khổng tử cũng là ba mươi tuổi vững vàng, “mười lăm tuổi lập chí học hành, ba mươi tuổi vững vàng”. Thích-ca Mâu-ni Phật 19 tuổi rời khỏi gia đình ra ngoài tham học, học 12 năm ngài khai trí tuệ, cũng là 30 tuổi vững vàng. Thế nhưng Thích-ca Mâu-ni Phật, sau khi thành tựu về mặt học thuật và đức hạnh, ngài bắt đầu công việc giảng dạy, cả đời vui không biết mệt. Cuộc sống rất đơn giản, ngày nay chúng ta gọi là trải qua đời sống của vị tăng khổ hạnh, tài sản của ngài là ba y một bát, ba tấm y và một cái bát, đây chính là tài sản của ngài, ăn một bữa giữa ngày, ngủ một đêm dưới cây. Ngài không cần gì hết, bạn cúng dường ngài bằng cách nào? Ngài dạy bạn, bạn hết lòng học tập, chịu thực hành, đây là điều ngài vui nhất, thầy dạy học trò. Cả đời dạy học, nói theo người hiện nay thì ngài là một nhà giáo dục, địa vị của ngài là thầy giáo, không liên quan gì đến tôn giáo, không dính dáng gì tới. Ngày nay biến chất thành tôn giáo, những học trò đời sau như chúng ta đã có lỗi với Thích-ca Mâu-ni Phật, học thuật tốt như vậy, sao lại để nó biến thành tôn giáo? Bản thân nó không thay đổi, nhưng những đệ tử thế hệ sau đáng chê trách như chúng ta đã biến nó thành tôn giáo. Thích-ca Mâu-ni Phật biết, mỗi ngày ngài đều rơi lệ, bản thân chúng ta phải sâu sắc phản tỉnh.

Những điều ngài dạy chúng ta ở đâu? Ở trong kinh điển, là đạo lý trong kinh điển. Giảng cho chúng ta về quy luật tự nhiên, tư tưởng, lời nói hành vi của chúng ta làm thế nào tùy thuận với quy luật của đại tự nhiên, quy luật của đại tự nhiên gọi là đạo, tùy thuận đại tự nhiên gọi là đức, trái ngược với đại tự nhiên thì tai nạn sẽ đến. Ngày nay con người không tin thánh hiền, không tin tôn giáo, mà tin khoa học kỹ thuật, khoa học kỹ thuật phá hoại sự cân bằng của sinh thái tự nhiên, tạo nên rất nhiều tai nạn trên địa cầu ngày nay. Ngay cả nhà khoa học cận đại cũng thừa nhận, tai nạn từ đâu mà có? Do con người gây ra. Rõ ràng nhất là hiện nay nhiệt độ của địa cầu ngày càng tăng, đây là hiện tượng đáng sợ. Khí hậu có sự thay đổi nghiêm trọng, sự thay đổi này mang đến hậu quả không thể tưởng tượng. Năm nay ở Trung Quốc mùa đông ấm, phải nói là năm ngoài, thu hoạch lúa mạch giảm 40%, vùng

Đông Bắc Trung Quốc là vựa lúa mạch trên toàn thế giới, sản lượng lương thực giảm rất nhiều, sau này con người lấy gì để ăn? Cho nên sau nguy cơ tài chính, các nhà khoa học cảnh cáo chúng ta là có nguy cơ lương thực, điều này mới thật sự gọi là đáng sợ. Rất nhiều tai nạn đều không tránh khỏi sự liên quan đến con người. Đạo của thánh hiền không có gì khác, chính là dạy chúng ta tuân thủ quy tắc của đại tự nhiên, không được phá hoại nó. Chúng ta học Phật nhiều năm rồi, đã biết ăn chay, ăn chay đối với sức khỏe của con người thật sự có lợi. Nhưng ngày nay thức ăn chay cũng có vấn đề, gạo và rau sử dụng thuốc trừ sâu, phân hóa học đã phá hoại sinh thái tự nhiên, nhìn thấy rất đẹp mắt, nhưng thành phần dinh dưỡng thì không thể sánh với trước đây. Trái cây thật sự ra trái rất đẹp mắt, lớn hơn ngày xưa, nhưng ăn vào không có mùi vị gì, ăn vào không có dinh dưỡng, còn mang mầm bệnh cho bạn, bạn nói xem có phiền phức không? Trong thịt vấn đề còn nghiêm trọng hơn, cho nên hiện nay trên thế giới bệnh kỳ quái gì cũng đều xuất hiện. Tổ tiên nói với chúng ta “bệnh từ miệng vào”, đa số bệnh tật từ đâu mà có? Từ ăn uống mà ra. Đây là khoa học gây ra cho chúng ta, mang đến cho chúng ta điều như trong kinh nói “uống đắng ăn độc”, coi trọng vẻ ngoài, không coi trọng chất lượng, phải biết những đạo lý này. Cho nên ở đây nói cúng dường tam bảo, là dùng tâm chân thành của chúng ta để cúng dường, dùng tâm thanh tịnh để cúng dường, lấy y giáo phụng hành để cúng dường, như vậy là đúng. Mục đích tu học Phật pháp, thứ nhất là thân tâm khỏe mạnh, thứ hai là gia đình hạnh phúc, sự nghiệp thuận lợi. Nếu không đạt được những lợi ích này thì bạn học làm gì? Nếu học mà không dùng được thì đâu cần phải lãng phí thời gian, lãng phí tinh thần như vậy? Nhưng học Phật có lợi ích. Trong kinh Phật thật sự không có một lời giả dối, bạn hoàn toàn có thể đạt được, tề gia, trị quốc, bình thiên hạ, lý luận, đạo lý, phương pháp thấy đều có, để hóa giải các loại tai nạn thì đều có phương pháp tuyệt diệu.

Cho nên phải hiểu, bố thí ba-la-mật không phải ở trên hình thức, mọi người nghe đến điều này thì đều nghĩ đến hình thức, sai rồi, hình thức quá nhỏ bé. Trong kinh Phật nói cúng dường Phật, dùng cái gì để cúng dường? Một đóa hoa, hương hoa cúng dường, không kêu bạn cúng dường tiền, cúng dường tiền thì bạn hoàn toàn hiểu sai ý nghĩa rồi. Cả đời đức Phật tay không đụng đến tiền, sao bạn có thể cúng dường tiền cho ngài được? Bạn xem từ giới sa-di, chỉ có 10 điều giới, trong đó có một điều, không được đụng đến tiền tài vàng bạc. Đầu tiên phải buông xuống những thứ này thì tâm bạn mới thanh tịnh được, nếu không buông xuống được thứ này thì tâm của bạn làm sao thanh tịnh! Phải biết điều này. Năm xưa khi Phật còn

tại thế, bạn cúng dường ngài, ngài đi khát thực, bạn cúng dường ngài một ít đồ ăn. Không phải là một bát, trong nhà bạn có dư nhiều đồ ăn, bạn cúng dường một ít cho ngài, cỡ một thìa canh, bởi vì cái bát của ngài không phải xin từ một nhà, mà phải đi khát thực mấy nhà rồi để chung vào nhau, thông thường thì đi khoảng 7 nhà sẽ xin được một bát cơm, không phải là một nhà. Chế độ này hay, thật sự bảo bạn triệt để buông xuống, không có một chút tâm tham nào.

Thứ hai là “*học giới*”, học giới chính là thủ pháp, học quy củ, “*vì thành tựu giới độ cho nên học trì giới, nếu không trường kỳ học giới thì giới độ không viên mãn*”. Giới là gì? Là quy phạm trong cuộc sống, nếu bạn không học thì đời sống cá nhân của bạn không có quy luật, bạn không thể được quả báo khỏe mạnh sống lâu; bạn tiếp xúc với đại chúng không có quy củ, vậy đoàn thể này sẽ hỗn loạn, nó không giống một đoàn thể. Ngày nay chúng ta thấy Phật pháp trên toàn thế giới, nhiều năm qua tôi đã đi rất nhiều nơi, tiếp xúc với đệ tử Phật ở các nơi, người tại gia học Phật lơ là thập thiện nghiệp đạo, người xuất gia học Phật không học sa-di luật nghi, vậy thì Phật pháp sẽ diệt, phải biết điều này. Giới là hạnh, điều quan trọng nhất là bạn học những lý luận này, những lý luận này trong kinh giáo, bạn phải áp dụng vào trong cuộc sống, bạn phải thực hành nó, đây chính là giới, bạn không làm được thì xem như là chưa học. Cho nên không có giới thì cũng không có Phật; nhà Nho của truyền thống Trung Quốc, nếu không có lễ thì cũng không có Nho. Hiện nay đúng là lễ trong nhà Nho không còn nữa, giới của nhà Phật cũng không có. Hiện nay Phật biến thành gì rồi? Hiện nay gọi là Phật học, xem nó thành một loại học thuật để nghiên cứu, bạn không đạt được lợi ích thật sự của Phật pháp, lợi ích thật sự là nâng cao cảnh giới của bạn, nâng cao đức hạnh của bạn, nâng cao trí tuệ của bạn, bạn không làm được ba điều này.

Như mấy năm trước, ở đại học Cambridge, đại học Luân Đôn, tôi đã diễn giảng hai lần cho các đồng học khoa Hán học. Ba trường học ở Luân Đôn, bao gồm đại học Oxford, là kinh đô học tập Hán học nổi tiếng nhất Âu châu. Những học sinh ở đó, lớp tiến sĩ, lớp thạc sĩ, tôi rất bội phục, bội phục họ nói tiếng Bắc Kinh rất giỏi, tôi còn không bằng họ, họ có thể xem văn ngôn văn của Trung Quốc, bởi vì sách xưa đều là văn ngôn văn, không thể không bội phục họ, họ học rất tài. Tôi đến tham quan, trao đổi, nói chuyện với họ, tôi nói: “Quý vị có thể dùng điển tịch của Nho Thích Đạo để viết luận văn, có thể lấy được học vị tiến sĩ, tương lai cũng có thể trở thành giáo sư nổi tiếng, còn là một nhà Hán học châu Âu”. Tôi nói: “Nhưng

quý vị chắc chắn không thể tự tại, vui vẻ, hạnh phúc bằng tôi. Nguyên nhân vì sao? Vì những điều tôi học và quý vị học tương phản nhau”. Viết Phật học, Đạo học, Nho học lên trên bảng, họ đọc từ bên này sang bên kia thành Nho học, Đạo học, Phật học. Tôi nói: “Tôi thì ngược lại với quý vị, tôi đọc từ bên kia lại, người Trung Quốc đọc từ phải sang trái, người Trung Quốc đọc là học Nho, học Phật, học Đạo, vậy thì khác nhau rồi”. Học Nho thì phải học giống như Khổng tử, Mạnh tử, học Phật thì phải học giống như Thích-ca Mâu-ni Phật, học Đạo thì cũng phải giống như Lão tử, Trang tử, bạn thật sự học được rồi. Cho nên ngày nay không có người học Phật, học Đạo, học Nho, nhưng người nghiên cứu Đạo học, Nho học, Phật học lại rất nhiều, biến nó thành học thuật, biến chất rồi, hình tướng thì vẫn như vậy, nhưng mùi vị thì hoàn toàn khác. Cũng giống như sản phẩm nông nghiệp ngày nay, hoàn toàn dùng thuốc trừ sâu, phân hóa học, biến chất rồi, vẫn là lúa nước, vẫn là lúa mạch, nhưng mùi vị khác hẳn, không có dinh dưỡng. Bạn muốn thành tựu như cổ thánh tiên hiền thì chắc chắn bạn không làm được, cho nên cả đời bạn vẫn sống trong thế giới phiền não và đau khổ, tôi nói với họ như vậy. Tổ tiên Trung Quốc xứng đáng với con cháu đời sau, nhưng con cháu đời sau có lỗi với tổ tiên, gọi là đại bất hiếu! Tổ tiên đã để lại món đồ quý giá như vậy mà không nhận biết, những món đồ quý giá này thật sự có thể giúp bạn suốt đời đạt được phước tuệ lớn.

Cho nên gần đây, có lẽ mười mấy năm qua, chúng tôi tích cực đề xướng việc học giới. Chúng tôi biết vì sao không thể làm được sa-di luật nghi, không thể làm được thập thiện nghiệp. Hai điều này là gốc rễ của Phật pháp, vì sao người xưa có thể làm được, vì sao người thời nay chúng ta không làm được? Chúng ta suy nghĩ, chúng ta tư duy, chúng ta nghiên cứu thử xem, trước đây rễ của họ rất sâu! Giáo dục luân lý đạo đức là do cha mẹ dạy, gọi là giáo dục cắm rễ. Giáo dục cắm rễ là vào thời điểm nào? Trước 3 tuổi, từ khi ra đời cho đến 3 tuổi là 1.000 ngày, 1.000 ngày này gọi là giáo dục cắm rễ, dạy điều gì vậy? Chính là Đệ Tử Quy. Không phải là giảng, bởi nó là trẻ sơ sinh, không phải là giảng cho nó nghe, mà phải làm cho nó thấy. Cho nên dạy Đệ Tử Quy bằng cách nào? Cha mẹ thực hành Đệ Tử Quy trong cuộc sống. Trẻ nhỏ vừa ra đời, vừa mở mắt là nó đã biết nhìn, lỗ tai nó đã biết nghe, đã biết bắt chước, biết học tập theo rồi. Cho nên cha mẹ ở trước mặt trẻ nhỏ, nói năng hành động đều phải hợp lễ, vì sao vậy? Vì nó đang học theo, học 3 năm thì rễ sâu gốc chắc. Ngạn ngữ xưa của Trung Quốc có câu “3 tuổi thấy 80”, 3 tuổi cắm rễ cho sâu thì 80 tuổi sẽ không thay đổi. Hiện nay giáo dục này không còn nữa, nếu nói có, vậy nó cũng được cắm rễ rất sâu, khi trẻ nhỏ vừa mở mắt là nó xem tivi, tivi

diễn những gì? Cha mẹ không còn dạy nữa, cha mẹ ở trước mặt trẻ nhỏ đôi khi còn có thái độ không tốt, đều bị trẻ học hết. Cho nên nói trẻ nhỏ không dễ dạy, vì sao khó dạy? Do bạn dạy mà ra! Cha mẹ cảm nhận được trẻ nhỏ khó dạy, thầy giáo trong trường đương nhiên cũng thấy học trò khó dạy, đây là vấn đề lớn trong xã hội ngày nay. Cho nên khó, vô cùng khó! “Người ban đầu, tánh vốn thiện, tánh gần nhau, tập xa nhau”, tập tánh chính là thói quen, bản tánh là thiện, thói quen là bất thiện, đã học hư hết rồi, xã hội này làm sao không hỗn loạn cho được!

Cho nên chúng tôi cực lực đề xướng Đệ Tử Quy, lúc nhỏ không học qua thì bây giờ nhanh chóng học bù. Nhất định phải làm từ Đệ Tử Quy, phải cấm rẽ từ Cấm Ứng Thiên, sau đó bạn sẽ dễ dàng làm được Thập Thiện Nghiệp Đạo, Sa-di Luật Nghi, đó gọi là nền tảng của nền tảng. Nền tảng thứ nhất là Đệ Tử Quy, nền tảng thứ hai là Cấm Ứng Thiên, nền tảng thứ ba là Thập Thiện Nghiệp Đạo, ba nền tảng của Nho Thích Đạo có thứ tự trước sau. Không có hai điều trước thì không làm được thập thiện nghiệp, không làm được thập thiện nghiệp thì sa-di luật nghi cũng không làm được. Ngày nay chúng ta học bù, học bù còn hơn không học, nếu bạn thật sự phát tâm, thật sự sám hối, đoạn ác tu thiện thì vẫn còn kịp, vẫn còn cứu được. Nếu không biết sám hối, tất cả vẫn tùy thuận tập khí phiền não thì xong rồi, tuy cả đời nghiên cứu Phật học, giảng đến hoa trời rơi khắp, nhưng không đạt được thọ dụng thật sự. Cho nên giới luật quan trọng hơn bất cứ thứ gì. Trong Phật pháp nói “tín giải hành chứng”, học tập kinh giáo là tín giải, lý giải, hiểu rõ, sau khi hiểu rõ thì phải làm, phải hành, không hành thì sao được! Y theo lý luận, y theo phương pháp này mà tu hành, tu là tu sửa, hành là hành vi. Thánh hiền đưa ra cho chúng ta tiêu chuẩn, đặt trước mặt chúng ta, tiêu chuẩn này không phải do họ chế định, bạn nhất định phải biết điều này, tiêu chuẩn này là pháp tánh, là tự tánh tự nhiên lưu lộ ra, không phải do người nào sáng tạo phát minh; nói cách khác, đó là quy luật của đại tự nhiên, cổ thánh tiên hiền đã phát hiện ra, tuân thủ quy luật của đại tự nhiên thì cuộc sống của bạn mới đạt được hạnh phúc mỹ mãn, bạn không được làm trái ngược đại tự nhiên. Thế nhưng ngày nay đại tự nhiên cũng loạn rồi, loạn hết tất cả, tai nạn này lớn lắm. Từ xưa đến nay Trung Quốc lấy nông nghiệp làm chủ, nông canh, nông canh gieo trồng, thu hoạch đều dựa vào thời tiết, mỗi tháng có hai tiết khí, tổng cộng là 24 tiết khí, khi nào gieo giống, khi nào thu hoạch, không để lỡ thời tiết nhân duyên. Khu vườn mà tôi ở có một cây nở hoa giống như hoa sen vậy, hoa nở trên cây, nở rất nhiều, rất đẹp. Cây này vốn không phải nở hoa vào thời điểm này, nhưng năm nay lại nở vào lúc này, chúng tôi cảm thấy rất kỳ lạ. Chính là

biến đổi khí hậu, khí hậu không bình thường, 24 tiết khí loạn mất rồi, đây không phải là hiện tượng tốt, khiến quy luật trong toàn bộ đời sống của chúng ta cũng loạn, không biết ứng phó cách nào.

Trong thời đại này, ai đến dạy chúng ta? Rốt cuộc do nguyên nhân gì phát sinh? Đây nói về lý sự nhân quả. Chúng ta dùng phương pháp nào để ứng phó? Đây là vấn đề lớn, cũng là việc lớn, không phải là việc nhỏ. Bản thân chúng ta không giữ quy củ thì quy củ của đại tự nhiên cũng loạn mất, điều này đáng để chúng ta cảnh giác. Chúng ta nên làm thế nào? Phải quay về với những quy củ xưa, với những thứ tốt, đích thân nỗ lực làm. Cổ đại đức nói với chúng ta, trong 100 người có một người giác ngộ quay đầu thì xã hội này, hoàn cảnh này còn có thể cứu được; 1% người quay đầu thì có thể giúp xã hội này, giúp địa cầu này, khiến nó trở lại bình thường. Cho nên việc cầu nguyện trong tôn giáo là có đạo lý, đó không phải là mê tín, nhiều người tập trung ý chí để nghĩ về một sự việc. Rất nhiều người hỏi tôi, có hiệu quả hay không? Có hiệu quả, nhưng đó là trị ngọn mà không phải trị gốc. Tiến sĩ Emoto Masaru người Nhật Bản đã làm thực nghiệm, tìm hơn 150 người, cầu nguyện ở eo biển của hồ Biwa. Mời một hòa thượng hơn 90 tuổi, thời gian cầu nguyện là một tiếng đồng hồ, bảo mọi người buông xuống hết thủy ý niệm, vọng niệm, chỉ nghĩ một việc. Nước trong hồ đó rất dơ, đã hơn 20 năm, mùi rất khó ngửi, mọi người phát ra một tín niệm “nước hồ sạch rồi”, tâm thì nghĩ, miệng thì đọc, đọc một tiếng đồng hồ, hơn 150 người. Trải qua ba ngày, nước hồ thật sự sạch, mùi hôi thật sự không còn. Truyền thông của Nhật Bản đều đưa tin, đều cảm thấy rất kinh ngạc. Duy trì được bao lâu? Nửa năm, sau nửa năm nó trở lại tình trạng cũ. Cho nên chúng tôi nói với tiến sĩ Masaru, tốt nhất cứ hai tháng quý vị đến đó cầu nguyện một lần, vậy thì nước ở đó sẽ duy trì được thời gian dài. Đây là trị ngọn, không phải trị gốc! Làm thế nào để trị gốc? Chúng ta trở về tâm thanh tịnh. Đức Phật nói với chúng ta “siêng tu giới định tuệ, dứt trừ tham sân si”, đây là trị gốc. Những người sống bên bờ hồ này đều có thể đoạn ác tu thiện, đều có thể tích lũy công đức thì sự ô nhiễm và dơ bẩn của môi trường bên ngoài tự nhiên không còn nữa. Cho nên, Phật pháp nói với chúng ta “tâm tịnh thì cõi Phật tịnh”, nếu người sống ở nơi này tâm đều rất thanh tịnh thì nơi này sẽ không có ô nhiễm, tự nhiên không có ô nhiễm, đó là trị gốc. Hiểu được đạo lý này rồi thì gốc và ngọn đều trị, chắc chắn có hiệu quả. Trị gốc vẫn là phải tu đức, vẫn phải từ Đệ Tử Quy, Cảm Ứng Thiên, Thập Thiện Nghiệp mà hạ công phu, làm được những điều này rồi thì

núi sông đất đai nơi đây tuyệt đối không có tai nạn xuất hiện. Cúng dường và học giới đều nói về căn bản, gọi là pháp căn bản.

Thứ ba là “*tu từ bi*”, nghĩa là tu tâm từ bi, ngày nay chúng ta gọi là tâm yêu thương, “*là vì thành tựu nhân độ*”, nhân nhục ba-la-mật, “*cho nên tu tập tâm đại bi, làm lợi ích cho chúng sanh. Nếu không trường thời nhẫn chịu và không làm lợi ích cho chúng sanh thì nhân độ không thể viên mãn*”. Nhân chính là tâm nhẫn nại, trong tâm nhẫn nại là tâm yêu thương. Tâm đại bi nói theo hiện nay chính là tâm yêu thương. Tâm yêu thương đầu tiên là phải yêu thương chính mình, không yêu thương chính mình thì sẽ không biết yêu thương người khác, thật sự yêu thương chính mình là yêu thương tánh đức của mình. Tổ tiên nói với chúng ta “người ban đầu, tánh vốn thiện”, chúng ta phải khẳng định bản tánh của chính mình vốn thiện, chúng ta bắt đầu yêu thương từ đâu? Yêu thương vốn thiện của chính mình. Trong vốn thiện chắc chắn không có một niệm ác, tánh đức viên mãn, bạn phải phát tâm này, trong Phật pháp gọi là tâm Bồ-đề. Để mọi người dễ dàng thể hội, dễ dàng hiểu rõ, chúng tôi dùng 10 chữ để hiển thị nó. Thứ nhất là chân thành, tâm chân thành là bản thể của chân tâm. Tự thọ dụng của tâm chân thành tức là hưởng thụ, chính là tâm thanh tịnh, tâm bình đẳng, tâm chánh giác, đây là tự thọ dụng, tâm của chúng ta an trụ và thọ dụng trong thanh tịnh bình đẳng giác. Đại từ đại bi đối với tất cả chúng sanh bên ngoài, thông thường gọi là bác ái, trong Đệ tử quy nói “phàm là người, đều yêu thương”, ý nghĩa này là Tiểu thừa. Trong Đệ Tử Quy có Đại thừa hay không? Có, có hai câu là Đại thừa, “yêu khắp chúng, gần người nhân”, hai câu này là Đại thừa. Yêu khắp chúng chính là đại ái, là bác ái. Chúng là gì? Nhà Phật nói về chúng sanh, tức là hiện tượng do các duyên hòa hợp mà sanh khởi, gọi là chúng sanh. Phạm vi của chúng sanh rất lớn, con người là chúng sanh, động vật cũng là chúng sanh, do các duyên hòa hợp mà sanh khởi, thực vật cũng là chúng sanh, khoáng vật cũng là chúng sanh, hiện tượng tự nhiên cũng là chúng sanh; nói cách khác, tình thương này không những thương nhân loại, mà thương cả cây cối hoa cỏ, thương núi sông đất đai, thương hư không pháp giới, bạn xem tình thương đó lớn biết bao. Bạn có thể thương thì bạn sẽ không làm tổn hại chúng, nếu bạn làm tổn hại chúng tức là bạn không thương chúng. Tu tập môn học này thì bạn nhất định phải có tâm nhẫn nại. Đặc biệt là chúng sanh hữu tình, họ mê hoặc điên đảo, họ đang tạo tội nghiệp, bạn có thể nhẫn chịu, đối với họ bạn cũng không sanh tâm sân giận; bạn đứng bên cạnh quan sát, lưu ý cẩn thận, làm thế nào dùng phương tiện khéo léo để giúp họ giác ngộ, giúp họ quay đầu. Cho nên, tuy họ tổn hại bạn,

tồn hại bản thân chúng ta, nhất định không oán hận; không oán hận thì đương nhiên không có báo thù. Vì sao vậy? Vì chúng ta nhận biết rõ ràng, toàn vũ trụ và bản thân chúng ta là một thể sinh mạng chung, họ phạm sai lầm, sao bạn có thể oán hận họ được? Vì sao họ phạm sai lầm? Vì họ chưa được học, họ không hiểu rõ chân tướng sự thật, chân tướng sự thật là một thể sinh mạng chung. Trong chân tướng sự thật thì con người và chúng sanh chắc chắn không có tham sân si mạn, vì mê mất tự tánh mới sanh ra những quan niệm sai lầm này, sau khi giác ngộ thì những thứ này không còn nữa. Chúng sanh và Phật chỉ khác ở chỗ mê ngộ mà thôi, người mê thì có oán hận, người giác ngộ làm sao có oán hận, làm gì có đạo lý như thế? Tâm của người giác ngộ là tâm thanh tịnh, tâm bình đẳng, tâm giác ngộ.

Cho nên tôi đến Úc châu, đại diện cho trường học Úc châu không ít lần tham dự hội nghị hòa bình của Liên Hợp Quốc. Làm thế nào hóa giải xung đột? Làm thế nào thực hiện hòa bình? Không có gì khác ngoài tình thương. Tình thương là thứ bản thân vốn sẵn có, có thể tìm lại và nuôi dưỡng nó, mở rộng tình thương, thật sự làm được “yêu khắp chúng, gần người nhân” thì không còn xung đột nữa, xã hội sẽ an định, thế giới sẽ hòa bình. Rất nhiều người đã mê mất đạo lý này, chúng tôi có cơ hội báo cáo với mọi người ở Liên Hợp Quốc, các bạn tham dự hội nghị nghe rồi đều rất hoan hỷ, thật sự họ chưa bao giờ được nghe, chưa bao giờ nghĩ đến, đây mới là phương pháp tốt để hóa giải xung đột. Thế nhưng họ không tin, họ nói: “Thưa pháp sư, đây là lý luận, không làm được”, tôi nghe những lời này thật sự cảm thấy khó xử. Họ nói: “Đây là người xưa nói, là lý tưởng, không phải là sự thật”. Cho nên chúng ta buộc phải làm gương, làm ra hình mẫu mới được, họ nhìn thấy rồi thì họ sẽ tin.

Cho nên tổ tiên chúng ta có đức, tam bảo gia trì, ở quê hương của chúng tôi, trấn Thang Trì huyện Lô Giang tỉnh An Huy, tôi làm thí nghiệm ở đó, đã làm thành công, làm thành công trong thời gian rất ngắn, chính là dạy Đệ Tử Quy. Chúng tôi sử dụng một phương pháp, khiến người dân trong trấn nhỏ này, 48.000 người, già trẻ lớn nhỏ, các ngành các nghề đều cùng nhau học. Không cùng nhau học thì không thể sanh ra hiệu quả, bạn bảo những người trẻ làm, họ thấy người lớn không làm, họ sẽ nói bạn gạt họ; bạn nói ở trường học dạy học sinh làm, thầy cô không làm thì học sinh sẽ không tin, vậy sẽ không có hiệu quả. Cách dạy học này của Trung Quốc đã bị đứt đoạn ít nhất là bốn đời, sau khi Mãn Thanh mất nước thì chúng ta đã lơ là. Khi Mãn Thanh mất nước khoảng 20 năm, phong khí này vẫn còn

duy trì, kiểu dạy học này ở nông thôn, tôi sống ở nông thôn, ở nông thôn rất phổ biến. Nhưng sau hai lần đại chiến, người Nhật Bản đầu hàng, chúng tôi trở về quê hương thì không nhìn thấy nữa, thật sự không còn. Cho nên tôi tính ít nhất cũng bị đoạn mất bốn đời rồi, hiện nay muốn khôi phục thì chắc chắn có khó khăn. Cho nên tôi yêu cầu các thầy cô giáo, quý vị phải làm được trước, quý vị không làm được thì không thể dạy người khác. Chúng tôi đã tiếp nhận 37 thầy cô giáo, các thầy cô rất hợp tác, họ thật sự đã làm được. Chúng tôi dạy cách nào để họ làm được? Chúng tôi vào thôn đến từng nhà, làm cho quý vị thấy. Người già nhìn thấy cảm động, “con của tôi giống như quý vị thế này thì hay biết mấy”, hiểu thuận; người làm con nhìn thấy rồi cũng cảm động, cảm thấy bất hiểu với cha mẹ, có lỗi với cha mẹ. Thời gian rất ngắn, phong khí ở trấn nhỏ này đã thay đổi 180 độ, chúng tôi nhìn thấy rất cảm động! Ban đầu tôi dự tính phải mất hai đến ba năm mới có thể thấy được hiệu quả, không ngờ mới 3-4 tháng mà hiệu quả đã rõ ràng như vậy, khi đó tôi nghĩ đến làm thế nào để giới thiệu với Liên Hợp Quốc. Quả thật là tổ tiên gia tri, hai tháng sau, tổ chức UNESCO trụ sở ở Paris đến tìm tôi, vậy thì dễ rồi, họ tìm tôi thì dễ rồi. Chúng tôi mở một hoạt động quy mô lớn ở Paris, có đại biểu của 192 quốc gia đến tham dự, đã làm hết sức thành công. Liên Hợp Quốc cho chúng tôi một phòng triển lãm, chúng tôi đem việc dạy học ở Thang Trì, thành quả của 4 tháng đó ra triển lãm, nhận được hiệu quả rất lớn, nói lên rằng những truyền thống cổ xưa của Trung Quốc ngày nay vẫn hữu dụng. Sau đại hội thì đại biểu của 192 nước đều muốn đến Thang Trì để khảo sát, học tập, nhân duyên này quá thù thắng! Tuy có một số nhân duyên khác biệt, nên họ không đến được, nhưng bản thân họ tự động dùng phương pháp tham quan du lịch, hình như có hơn hai mươi đại biểu đi tham quan, họ đến xem xong thì hết sức cảm động. Hiện nay chính phủ đã tiếp nhận, hiện nay ở Trung Quốc, tôi nghe nói quốc gia đã chính thức đưa Đệ Tử Quy vào trong khóa trình của tiểu học và trung học, đây là việc tốt! Tìm về những thứ của tổ tiên thì tiền đồ của đất nước chúng ta sẽ vô lượng. Cho nên mới bắt đầu phải hạ công phu từ điều này, phải tu tâm từ bi, phải tìm lại tình thương, phải tìm lại tâm nhân ái.

Điều tiếp theo “*siêng làm thiện*”, “*siêng làm thiện là vì thành tựu tấn độ*”, tấn độ này là tinh tấn, người xưa nói mỗi ngày một mới, mỗi ngày mỗi tiến bộ, Phật pháp gọi là tinh tấn, “*cho nên siêng tu các điều thiện, nếu tâm phóng dật, không tu các thiện, thì tấn độ không thể viên mãn*”. Nếu muốn làm được tinh tấn ba-la-mật đến viên mãn thì nhất định phải tu thiện, phải biết đoạn tất cả ác, tu tất cả thiện, tự

nhân bản thân chúng được thanh tịnh bình đẳng giác, chúng được thanh tịnh bình đẳng giác thì người đó được gọi là Phật, quý vị phải biết điều này. Trong cửa Phật, Phật, Bồ-tát, La-hán là danh xưng của học vị trong Phật giáo, giống như ba học vị tiến sĩ, thạc sĩ, cử nhân trong đại học của chúng ta hiện nay. Làm thế nào để lấy được ba học vị này? Trong đề kinh có nói thanh tịnh, bình đẳng, giác. Tâm bạn thanh tịnh, đoạn hết kiến tư phiền não thì lấy được học vị thứ nhất là A-la-hán, tâm của A-la-hán thanh tịnh. Hướng lên trên học tâm bình đẳng, đạt được tâm bình đẳng thì gọi là Bồ-tát. Cuối cùng là giác, chính là đại triệt đại ngộ, minh tâm kiến tánh, học vị cao nhất đó gọi là Phật-đà. Cho nên mỗi người tu hành đều cần phải lấy ba học vị này. Đầu tiên đạt được cái thứ nhất, kế đến đạt được cái thứ hai, cuối cùng là cái thứ ba, bạn đều đạt được, đại đa số người tu học chúng ta là dùng phương pháp này. Người thượng thượng căn thì một lần là họ đạt được hết. Những người như vậy rất ít, có hay không vậy? Có. Ở Ấn Độ, Thích-ca Mâu-ni Phật thì hiện cho chúng ta thấy, ngài một lần là đạt được hết, dưới cây bồ-đề, sao mai vừa mọc, ngài liền đại triệt đại ngộ, một lần là ngài đạt được. Ở Trung Quốc, quý vị đều biết đại sư Lục tổ Huệ Năng của Thiền tông, năm ngài 24 tuổi cũng là một lần đạt được hết. Chính là thanh tịnh bình đẳng giác, ngài là trong một niệm liền thành tựu, thật sự buông xuống. Trong kinh nói với chúng ta, buông xuống chấp trước đối với tất cả pháp thể xuất thế gian thì tâm của bạn sẽ thanh tịnh; buông xuống phân biệt đối với tất cả pháp thì bạn đạt được tâm bình đẳng; không còn mê hoặc đối với pháp thể xuất thế gian, tất cả đều hiểu rõ, vậy thì đạt được chánh giác, chánh giác ở đây là vô thượng chánh giác, tên đầy đủ của nó là Vô thượng chánh đẳng chánh giác, bạn đã đạt được. Cho nên đây là từng bước từng bước tiến lên, nâng cao bản thân, nếu muốn đạt được cảnh giới cao nhất thì bạn buộc phải tinh tấn, bạn không tinh tấn thì bạn không thể đạt được, tinh tấn nghĩa là hết lòng nỗ lực đoạn ác tu thiện. Chính mình làm như vậy, cũng khuyến khích mọi người trong xã hội, làm tấm gương tốt nhất cho mọi người trong xã hội.

Thứ năm là *“lìa huyên não”*, *“lìa huyên não là vì thành tựu thiền độ, cho nên xa rời sự huyên não, nếu ở trong tổ chức mà đấu tranh tạp loạn thì thiền độ không thể viên mãn”*. Đây là trong quá trình học tập. Thiền định là một mấu chốt quan trọng trong sự tu hành nơi cửa Phật, tám vạn bốn ngàn pháp môn đều là tu thiền định, bởi vì Phật pháp là *“từ giới được định, từ định khai tuệ”*, nó là điểm mấu chốt thật sự của tu hành, bạn không được định thì bạn không thể khai ngộ. Bạn được định, tâm định là thanh tịnh, cho nên được định là chứng A-la-hán. A-la-hán

của Tiểu thừa có tám cấp bậc, là tứ quả tứ hướng, có tám cấp bậc, cấp bậc cao nhất gọi là A-la-hán, thông thường bảy cấp trước cũng có thể gọi là A-la-hán, từng cấp bậc từng cấp bậc hướng lên trên, dần dần khôi phục được tâm thanh tịnh. Tâm thanh tịnh rồi, vẫn còn một chướng ngại chính là tâm phân biệt, phân biệt cũng là chướng ngại, chướng ngại bạn khai trí tuệ. Phân biệt khó đoạn hơn chấp trước, đoạn phân biệt rồi mới khai trí tuệ, sau khi khai trí tuệ thì vĩnh viễn không còn thoái chuyển. Công phu định lực có khi sẽ thoái, có tiến có thoái, khai trí tuệ rồi thì sẽ không còn thoái chuyển. Trí tuệ sẽ không thoái chuyển, công phu định lực cũng sẽ không thoái chuyển, giới đức của bạn (đức hạnh) cũng sẽ không thoái chuyển, đó mới thật sự là thành tựu viên mãn. Cho nên tu hành thì nhất định phải có hoàn cảnh tốt, hoàn cảnh rất thanh tịnh thì bạn dễ nhiếp tâm. Vào thời xưa, tiêu chuẩn của hoàn cảnh thanh tịnh là không nghe thấy tiếng trâu rống. Ở nông thôn, tiếng trâu rống lớn nhất, còn nơi mà họ sống không nghe thấy tiếng trâu rống, lấy điều này làm tiêu chuẩn. Hiện nay tìm hoàn cảnh thanh tịnh như thế không dễ, vì sao vậy? Vì ngày nay tiếng ồn rất nhiều, tiếng xe cộ là tiếng ồn, tiếng máy bay là tiếng ồn, tìm một nơi không nghe thấy tiếng ồn thật không dễ. Môi trường như vậy mới tu hành tốt được. Xa rồi sự ô nhiễm, ngày nay ô nhiễm nghiêm trọng nhất là gì? Tivi, Internet, truyền thông, báo chí tạp chí đều là ô nhiễm. Bạn không cách nào cấm nó, nhưng bản thân chúng ta có quyền không tiếp nhận nó. Cho nên, chúng ta cũng ứng dụng những khoa học kỹ thuật cao này, nhưng không tiếp nhận tất cả mọi ô nhiễm. Trong học viện của chúng tôi có tivi, bạn xem phía trước có lắp ăng-ten, người Trung Quốc gọi là chảo, rất lớn, quý vị có thể nhìn thấy. Chúng tôi chỉ thu kênh Hoa Tạng dạy học, chỉ thu một tiết mục này, còn những thứ khác đều không thu, bạn mở tivi thì chỉ có tiết mục này, sẽ không tạo ra ô nhiễm. Rất nhiều đạo tràng của chúng tôi, thông thường tivi chúng tôi dùng để mở đĩa giảng, dùng đĩa giảng để dạy học, không thu được tiết mục truyền hình. Đây chính là ý nghĩa của việc xa lìa huyên náo. Báo chí tạp chí, chúng tôi đã đoạn duyên với nó mấy chục năm rồi, tôi đã 40-50 năm không đọc báo. Những tin tức quan trọng thì một số đồng học tải từ trên mạng xuống cho tôi, cho nên những tin tức quan trọng chúng tôi cũng biết, còn có một số tin đồ cung cấp cho chúng tôi.

Điều mục này rất quan trọng, nếu muốn thật sự thành tựu học vấn, thành tựu đức hạnh thì nhất định phải tuân thủ một câu nói của tổ tiên, câu này có trong Tam Tự Kinh, “dạy và học quý ở chuyên”. Học viện của chúng tôi ở đây đã 10 năm, sang năm chúng tôi sẽ cử hành kỷ niệm 10 năm thành lập, có gì đáng để chúc mừng

đây? Mười năm qua quý vị có thành tựu hay không? Trong phần Học Ký trong sách Lễ Ký của Trung Quốc có nói “bảy năm thành tựu nhỏ, chín năm thành tựu lớn”, chúng ta có thành tựu gì? Nếu sang năm đến lễ kỷ niệm mà người xuất gia chúng ta chưa làm được Đệ Tử Quy, Cảm Ứng Thiên, Thập Thiện Nghiệp, thì lễ kỷ niệm 10 năm sang năm không cần làm, vì sao vậy? Hồ thẹn, không thành tựu. Nếu sang năm vào lúc đó quý vị đều làm được bốn khoa mục này thì xem như có thành tựu, đáng để chúc mừng. Nếu không làm được thì không cần phải hao công tốn của, không cần làm những việc đẹp mắt nhưng vô nghĩa. Nói thật lòng, việc cấm rẽ này, khi chúng ta thành lập học viện ở trên núi này thì đã nói với mọi người, hy vọng mọi người trong hai năm có thể cấm xong rẽ, sau đó thâm nhập một môn, huân tu lâu dài. Mỗi người quý vị học một bộ kinh, một bộ kinh học 7-8 năm thì bạn là chuyên gia, trở thành học giả bậc nhất trên thế giới. Không được lướt xem quá nhiều thứ, lướt xem quá nhiều thứ thì thời gian của bạn, tinh thần của bạn sẽ bị phân tán hết, đây là “thứ gì cũng biết, thứ gì cũng lơ mơ”, không được cái gì cả, vậy thì bạn sai rồi. Cho nên học tập không được có tâm tham, không được để tâm danh lợi xen lẫn trong đó, không được mơ mộng viễn vông, thật thà bắt đầu từ bộ kinh nhỏ thì sẽ dễ học, y theo quy củ mà học. Thầy Lý cho chúng tôi cuốn Nghiên Cứu Giảng Dạy Nội Điển, đó là nguyên tắc hướng dẫn, bạn y theo phương pháp trong đó mà học tập thì không có ai không học thành. Trước đây chúng tôi ở Singapore, năm 1999, đến năm 2002, chúng tôi mới chính thức di dân sang Úc châu. Ở Singapore ba năm, chúng tôi làm thí nghiệm, mở lớp bồi huấn ngắn hạn, một kỳ là ba tháng. Chúng tôi không giảng về ba nền tảng, chúng tôi chỉ giảng về phương pháp nghiên cứu kinh giáo, chỉ dạy một môn này, giúp học sinh lên bục giảng kinh, cũng giảng rất hay. Chính là dùng phương pháp của thầy Lý, ba tháng chuyên học một thứ, họ đều giảng rất hay, hiện nay ở trong nước đến khắp nơi giảng kinh. Đồng học nói với tôi rằng, những điều học được trong ba tháng ở Singapore nhiều hơn ba năm học ở Phật học viện trước đây, vì trong ba năm họ đã học quá nhiều quá tạp, ba tháng ở đây chỉ chuyên học một thứ, họ tập trung toàn bộ tinh thần và thời gian. Hơn nữa, môn học này buộc họ phải lên bục diễn giảng, nếu họ không học nghiêm túc thì họ sẽ không diễn giảng được. Cho nên chúng tôi không cần phải đốc thúc họ, mà họ tự đốc thúc chính mình, toàn tâm toàn lực hạ công phu vào một bộ kinh, mỗi một người đều học rất giỏi. Quý vị sống ở nơi đây đã 10 năm rồi, quý vị mang thành tích gì đưa cho Phật Bò-tát xem? Đưa cho tổ sư đại đức xem? Đưa cho đồng tham đạo hữu, đưa cho các tín đồ thuần thành của

chúng ta xem? Họ đã hộ trì đạo tràng của chúng ta, khiến chúng ta ở đây an cư lạc nghiệp, chúng ta phải có hồi đáp, nếu không có hồi đáp thì chẳng phải họ đã uống công cúng dường rồi sao? Bạn còn xứng đáng với người ta không? Cho nên, chúng tôi hy vọng các đồng học hết lòng nỗ lực trong một năm này, đến sang năm là kỷ niệm 10 năm thành lập, nhớ lời tôi dặn, nếu không học tốt bốn thứ này thì lễ kỷ niệm 10 năm cứ thâm lặng mà trôi qua, không cần đề cập đến.

Cuối cùng là “*nhạo pháp*”, chữ này đọc là “nhạo”, không đọc là “lạc”, nhạo nghĩa là yêu thích, lạc là vui, chữ này ở đây đọc là nhạo. “*Nhạo pháp là vì thành tựu trí độ, cho nên phải ưa thích Phật pháp; nếu không đi khắp mười phương, phụng sự chư Phật, nghe pháp không chán, như nước đổ vào biển thì không khi nào đầy được, cho nên trí độ chẳng thể viên mãn*”. Đây là hiểu học, nhạo pháp là hiểu học, hiểu học không mệt thì bạn mới thành tựu trí tuệ. Vì sao không ưa thích Phật pháp? Học nhiều năm như thế nhưng bạn vẫn không học được. Đại đức xưa từng nói một câu “vị đời sao đậm bằng vị pháp”, đây là nói về mùi vị của đạo, những niềm vui của thế gian không thể sánh với Phật pháp, vị pháp của Phật pháp rất đậm. Không phu tử đã nếm được, thứ ngài nếm được không phải là Phật pháp, mà là pháp thánh hiền của văn hóa truyền thống Trung Quốc, “học mà thường làm được, chẳng phải vui lắm sao!” Học tập thánh hiền, áp dụng những điều học được vào trong đời sống hằng ngày, thật sự rất vui! Niềm vui đó không phải là sự kích thích từ bên ngoài, mà là từ trong nội tâm lưu lộ ra. Trong Phật pháp thì niềm vui được lưu xuất từ trong nội tâm, còn thù thắng hơn pháp của cổ thánh tiên hiền Trung Quốc, đây là thật, không phải giả. Nói cách khác, ngày nay đối với Phật pháp bạn không có tâm ưa thích này là do bạn học nhiều năm như thế, nhưng căn bản bạn không hề nếm được vị pháp, giống như ăn thức ăn, bạn nuốt nguyên một quả táo, không biết mùi vị gì hết. Chỉ có tình huống này nên bạn mới không thể sanh khởi tâm ưa thích, nếu thật sự thể hội được mùi vị của Phật pháp thì bạn sẽ vui không biết mệt, thật sự có được niềm vui! Bạn không nếm được mùi vị, vì sao bạn không nếm được? Bởi bạn không thực hành, bạn không làm được những điều mình đã học, nếu bạn thật sự làm được thì bạn sẽ nếm được vị pháp.

Bắt đầu làm từ đâu? Nói với quý vị, bắt đầu từ *Đệ Tử Quy*, từ *Cảm ứng Thiên*, từ *Thập Thiện Nghiệp*. *Thập Thiện Nghiệp* Đạo được kiến lập từ trên nền tảng của *Đệ Tử Quy* và *Cảm Ứng Thiên*, giống như xây nhà lầu vậy, tầng thứ nhất là *Đệ Tử Quy*, tầng thứ hai là *Cảm Ứng Thiên*, tầng thứ ba là *Thập Thiện Nghiệp*

Đạo, tầng thứ tư là Sa-di Luật Nghi. Không có tầng thứ nhất thì lấy đâu ra tầng thứ hai? Không có tầng thứ nhất, thứ hai, thì đương nhiên không có tầng thứ ba và thứ tư, bạn mới biết được tầm quan trọng của Đề Tử Quy đối với việc học Phật. Bạn không thể làm được hai việc này thì bạn đã ủng công học Phật pháp, thứ bạn học được là gì? Giống như đại học Cambridge vậy, bạn học là Phật học. Phật học là gì? Là biến Phật pháp thành một loại tri thức, không phải trí tuệ, mà là tri thức, Phật pháp đối với đức hạnh của bạn, đối với cảnh giới của bạn không hề có chút liên quan. Nói cách khác, dùng Phật pháp để nói, dù bạn học cả đời vẫn là tri kiến của phàm phu, tâm mà bạn dùng, khởi tâm động niệm vẫn là tâm luân hồi, tâm luân hồi tạo nghiệp luân hồi, bạn làm sao có thể thành tựu được? Điều này quá quan trọng! Nếu quý vị cảm tốt bốn cái rễ này, nếu bạn có thể thâm nhập một môn vào bộ kinh Vô Lượng Thọ này, suốt đời không thay đổi, miệt mài chẳng bỏ, vậy thành tựu của bạn chư Phật đều tán thán, bạn thật sự thành tựu. Thông bộ kinh này rồi thì nói với quý vị, tất cả kinh đều thông hết. Học tập Phật pháp có bí quyết, nói với quý vị, thông Phật pháp rồi thì tất cả pháp thế gian cũng thông, những thứ liên quan đến khoa học triết học của thế gian bạn đều hiểu rõ. Học vấn này, ai ai cũng có thể học, ai ai cũng có thể tu, vấn đề ở chỗ bạn có chịu làm hay không?

Những gì được nói ở đây cũng rất vât vả, vì sao vậy? Vì họ phải đi tham học, đây là việc tương đối vât vả. Thích-ca Mâu-ni Phật biểu diễn cho chúng ta thấy, 19 tuổi ngài ra ngoài tham học. Thời đó tôn giáo và học thuật của Ấn Độ đều là đỉnh cao nhất trên thế giới, họ đều xem trọng giới luật, xem trọng thiên định, ngay cả giới học thuật cũng xem trọng. Trong kinh Phật nói tứ thiên bát định, đó không phải là của Phật giáo, là của Bà-la-môn giáo, Bà-la-môn giáo có mặt sớm hơn Phật giáo ít nhất là 8.000 năm. Người Ấn Độ không coi trọng lịch sử, đời đời tương truyền, là truyền miệng. Bà-la-môn giáo có rất sớm, chúng tôi cũng tiếp xúc với họ rất nhiều, họ nói với tôi, thủy tổ của họ cách hiện nay ít nhất là 13-14.000 năm rồi, điều này có thể tin được. Trung Quốc chúng ta cũng không thua kém họ, cổ thánh tiên hiền Trung Quốc thật sự không khác chư Phật Bồ-tát, đã truyền lại cho chúng ta trí tuệ và đức hạnh chân thật. Bởi vì ngày xưa không có văn tự, văn tự là do Hoàng Đế phát minh, từ thời Phục Hy đến thời Hoàng Đế là khoảng 1.000 năm. Cho nên, người Trung Quốc nói là văn hóa 5.000 năm, 5.000 năm là có lịch sử, có khảo chứng, có thể chứng minh được. Nếu căn cứ vào phát hiện của khảo cổ học cận đại thì không chỉ là như vậy, mà là trước đó rất lâu xa. Hoàng Đế phát minh ra văn tự, từ khi có văn tự ghi chép thì có lịch sử 5.000 năm, trước khi có văn tự thì là

truyền thuyết. Thành tựu lớn nhất trong đời Khổng phu tử là bản tổng hợp hoàn chỉnh, bản thân ngài không sáng tạo, không phát minh, “thuật lại mà không sáng tác, tin tưởng và ưa thích lời người xưa”, đối với những gì cổ thánh tiên hiền truyền lại, ngài tin tưởng, ngài ưa thích, ưa thích chính là mến mộ. Những gì ngài đã học, đã tu, đã dạy, đã truyền trong đời đều là của cổ thánh tiên hiền, cho nên ngài gọi là bản tổng hợp hoàn chỉnh. Ngài đem truyền thuyết của cổ nhân, trước đây gọi là truyền thuyết, viết thành văn tự truyền lại cho đời sau. Thái độ tu học này chính xác, chúng ta nên học tập theo. Không được mơ mộng viễn vông, không được cho mình là đúng, đề cao bản thân là sai lầm. Người có đức hạnh, người có học vấn ngày xưa ở Trung Quốc tôn sùng cổ nhân, tôn trọng cổ nhân, đây là chính xác. Cho nên lần này là lần thứ 11 tôi giảng bộ kinh này, tôi đã chọn cuốn chú giải của lão cư sĩ Hoàng Niệm Tổ. Đây là tôn sùng ngài, chúng tôi học theo ngài, cần gì phải khoe khoang bản thân? Đây chính là chúng ta thực hành lời dạy của Phu tử, “thuật lại mà không sáng tác, tin tưởng và ưa thích lời người xưa”. Rất khó được cuốn chú giải của lão cư sĩ Hoàng, bạn xem kinh luận mà ngài trích dẫn, kinh là do Phật nói, luận là do tổ sư đại đức nói, tổng cộng có 193 loại, chúng ta học tập như vậy cũng chính là học tập 193 loại kinh luận, việc này tốt. Đừng khoe khoang bản thân, hết thầy vinh dự đều quy về cổ nhân, quy về người khác thì bản thân chúng ta sẽ được lợi ích chân thật. Hôm nay đã hết giờ, chúng ta học đến đây.